

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์สถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยครอบคลุม 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
4. ความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
5. แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 1 สถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ ครอบคลุม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพของตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ และประสบการณ์การทำงานตำแหน่งบรรณารักษ์ที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1 - 4.5

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของบรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	26	11.9
หญิง	192	88.1
รวม	218	100
อายุ		
21-25 ปี	16	7.3
26-30 ปี	45	20.6
31-35 ปี	64	29.4
36-40 ปี	54	24.8
41-50 ปี	32	14.7
51 ปีขึ้นไป	7	3.2
รวม	218	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี (บรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์)	190	87.2
ปริญญาโท (บรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์)	20	9.2
ปริญญาโท สาขาอื่น ๆ	8	3.7
รวม	218	100

ตารางที่ 4.1 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน (ร้อยละ 88.1) และเป็นเพศชาย จำนวน 26 คน (ร้อยละ 11.9)

อายุ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่อายุ 31-35 ปี จำนวน 64 คน (ร้อยละ 29.4) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกันอายุ 36-40 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 24.8) และน้อยที่สุดอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน (ร้อยละ 3.2)

วุฒิการศึกษาสูงสุด บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี บรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ จำนวน 190 คน (ร้อยละ 87.2) มีวุฒิปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.2) และน้อยที่สุดวุฒิปริญญาโท สาขาอื่น ๆ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.7) ได้แก่ สาขาการจัดการทั่วไป (จำนวน 2 คน) สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา (จำนวน 1 คน) สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (จำนวน 1 คน) สาขาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน (จำนวน 1 คน) สาขาภาษาและการสื่อสาร (จำนวน 1 คน) สาขาเทคโนโลยีการศึกษา (จำนวน 1 คน) และสาขาวารสารสนเทศ (จำนวน 1 คน)

ตารางที่ 4.2 สถานภาพตำแหน่งงานของบรรณารักษ์ (N = 218)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	12	5.5
พนักงานราชการ	12	5.5
พนักงานมหาวิทยาลัย	157	72.0
ลูกจ้างชั่วคราว	36	16.5
ลูกจ้างประจำ	1	0.5
รวม	218	100

ตารางที่ 4.2 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีสถานภาพพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 157 คน (ร้อยละ 72.0) รองลงมาลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 36 คน (ร้อยละ 16.5) และน้อยที่สุดเป็นลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

ตารางที่ 4.3 งานที่รับผิดชอบของบรรณารักษ์ (N = 218)

งานที่รับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
งานบริหาร	20	9.2
งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	59	27.1
งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ	88	40.4
งานบริการผู้ใช้	82	37.6
งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	81	37.2
งานบริการวารสารและหนังสือพิมพ์	39	17.9
งานสื่อโสตทัศน	11	5.0
งานเทคโนโลยีสารสนเทศ	9	4.1
งานจดหมายเหตุ	10	4.6
งานสอน	3	1.4

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.3 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 88 คน (ร้อยละ 40.4) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกันคือ งานบริการผู้ใช้ จำนวน 82 คน (ร้อยละ 37.6) และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 81 คน (ร้อยละ 37.2) และงานที่บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดรับผิดชอบ คือ งานสอน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.4)

ตารางที่ 4.4 ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งงานบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
สารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	71	32.6
6-10 ปี	70	32.1
11-15 ปี	51	23.4
16-20 ปี	20	9.2
21 ปีขึ้นไป	6	2.8
รวม	218	100

ตารางที่ 4.4 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ 1-5 ปี จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32.6) รองลงมาในจำนวน
ใกล้เคียงกันคือ 6-10 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 31.2) และน้อยที่สุด 21 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน
(ร้อยละ 2.8)

ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ และรูปแบบการพัฒนาทาง
วิชาชีพ ที่บรรณารักษ์เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วม ในช่วงปีงบประมาณ 2554 – 2556
ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5 – 4.6

ตารางที่ 4.5 วัตถุประสงค์ของบรรณารักษ์ในการพัฒนาวิชาชีพ (N = 218)

วัตถุประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
การเพิ่มพูนความรู้	205	94.0
การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ	198	90.8
การเพิ่มคุณวุฒิการศึกษา	178	81.7
การนำมาใช้พัฒนางาน	204	93.6
ความสนใจ/ความต้องการส่วนบุคคล	192	88.1
ความต้องการของหน่วยงาน	184	83.9

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.5 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จำนวน 205 คน (ร้อยละ 94.0) รองลงมาเพื่อนำมาใช้พัฒนางาน จำนวน 204 คน (ร้อยละ 93.6) และเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) และน้อยที่สุดคือ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิการศึกษา จำนวน 178 คน (ร้อยละ 81.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2556) (N = 218)

รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพ	การพัฒนาทางวิชาชีพ			
	เคย		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ	158	72.5	60	27.5
การฝึกอบรม	150	68.8	68	31.2
การศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง	134	61.5	84	38.5
การหมุนเวียนงาน	87	39.9	131	60.1
ระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน	97	44.5	121	55.5
การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	17	7.8	201	92.2
การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการ ขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ/	6	2.8	212	97.2
การศึกษาต่อ	61	28.0	157	72.0
การเป็นวิทยากร	76	34.9	142	65.1
การผลิตผลงานทางวิชาการ	37	17.0	181	83.0
บทความทางวิชาการ	(2	0.9)	(216	99.1)
บทความวิจัย	(12	5.5)	(206	94.5)
คู่มือ	(29	13.3)	(189	86.7)
งานวิจัย	(31	14.2)	(187	85.8)
การจัดการความรู้ในองค์กร	75	34.4	143	65.6
การเรียนรู้ออนไลน์	20	9.2	198	90.8
บทเรียนออนไลน์	(18	8.3)	(200	91.7)
การสัมมนาออนไลน์	(3	1.4)	(215	98.6)
การใช้สื่อสังคมออนไลน์	198	90.8	20	9.2

ตารางที่ 4.6 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่พัฒนาทางวิชาชีพในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2556 ในรูปแบบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) รองลงมา การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ

จำนวน 158 คน (ร้อยละ 72.5) และจำนวนใกล้เคียงกันคือ การฝึกอบรม จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.8) และน้อยที่สุดคือ การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์การ/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.8)

รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมคือ การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์การ/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 212 คน (ร้อยละ 97.2) รองลงมาเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 201 คน (ร้อยละ 92.2)

ตารางที่ 4.7 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ (N = 158)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการประชุม / สัมมนาทางวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน		
1 ครั้ง	44	27.8
2 ครั้ง	46	29.1
3 ครั้ง	51	32.3
4 ครั้ง	2	1.3
5 ครั้งขึ้นไป	15	9.5
หัวข้อ		
การบริหาร	72	45.6
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	7	4.4
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ	2	1.3
การบริการและเผยแพร่	102	64.6
การจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ	13	8.2
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	41	25.9
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	3	1.9
การสอนผู้ใช้	2	1.3
การวิจัย	10	6.3
สถาบันที่จัด		
สถาบันการศึกษา	158	100.0
สมาคมวิชาชีพ	29	18.4
หน่วยงานภาครัฐ	13	8.2
หน่วยงานภาคเอกชน	1	0.6

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการประชุม / สัมมนาทางวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลา		
1 วัน	77	48.7
2 วัน	89	56.3
3 วัน	41	25.9
4 วัน	7	4.4
5 วันขึ้นไป	6	3.8
แหล่งทุน		
ตนเอง	4	2.5
สถาบันต้นสังกัด	158	100.0

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.7 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ส่วนใหญ่ประชุม/สัมมนา 3 ครั้ง จำนวน 51 คน (ร้อยละ 32.3) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกัน 2 ครั้ง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 29.1) และ 1 ครั้ง จำนวน 44 คน (ร้อยละ 27.8) และน้อยที่สุด 4 ครั้ง จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.3)

หัวข้อการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ส่วนใหญ่เป็น หัวข้อการบริการและการเผยแพร่ จำนวน 102 คน (64.6) รองลงมา การบริหาร จำนวน 72 คน (ร้อยละ 45.6) และน้อยที่สุด การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ และการสอนผู้ใช้ จำนวนเท่ากัน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.3)

สถาบันที่จัด ส่วนใหญ่จัดโดยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 158 คน (ร้อยละ 100) รองลงมา สมาคมวิชาชีพ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 18.4) และน้อยที่สุด หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.6)

ระยะเวลา บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ครั้งละ 2 วัน จำนวน 89 คน (ร้อยละ 56.3) รองลงมา 1 วัน จำนวน 77 คน (ร้อยละ 48.7) และน้อยที่สุด 5 วันขึ้นไป จำนวน 6 คน (ร้อยละ 3.8)

แหล่งทุน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทุนจากสถาบันต้นสังกัด จำนวน 158 คน (ร้อยละ 100) และทุนตนเอง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.5)

ตารางที่ 4.8 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการฝึกอบรม (n = 150)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน		
1 ครั้ง	57	38.0
2 ครั้ง	46	31.0
3 ครั้ง	35	23.3
4 ครั้ง	4	2.7
5 ครั้งขึ้นไป	8	5.3
หัวข้อ		
การบริหาร	49	32.7
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	2	1.3
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ	23	15.3
การบริการและเผยแพร่	23	15.3
การจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ	95	63.3
การสงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ	2	1.3
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	48	32.0
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	15	10.0
การสอนผู้ใช้	1	0.7
การวิจัย	9	6.0
สถาบันที่จัด		
สถาบันการศึกษา	150	100.0
สมาคมวิชาชีพ	1	0.7
หน่วยงานภาครัฐ	48	32.0
หน่วยงานภาคเอกชน	2	1.3
ระยะเวลาที่การฝึกอบรม		
1 วัน	150	100.0
2 วัน	83	55.3
3 วัน	13	8.7
4 วัน	1	0.7
5 วันขึ้นไป	9	6.0

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งทุน		
ตนเอง	3	2.0
สถาบันต้นสังกัด	150	100.0
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	39	26.0

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.8 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการฝึกอบรมส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรม 1 ครั้ง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 26.1) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกัน 2 ครั้ง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 31.1) และน้อยที่สุด 4 ครั้ง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.8)

หัวข้อการฝึกอบรม ส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรม หัวข้อการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ จำนวน 95 คน (ร้อยละ 63.3) รองลงมาคือ การบริหาร จำนวน 49 คน (ร้อยละ 32.7) และน้อยที่สุด การสอนผู้ใช้ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7)

สถาบันที่จัด บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรมจัดโดย สถาบันการศึกษา จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100.0) และรองลงมา หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 48 คน (ร้อยละ 32.0) และน้อยที่สุดคือ สมาคมวิชาชีพ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.5)

ระยะเวลา บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรม 1 วัน จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100) รองลงมา 2 วัน จำนวน 83 คน (ร้อยละ 55.3) และน้อยที่สุดคือ 4 วัน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7)

แหล่งทุน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจาก สถาบันต้นสังกัด จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100) รองลงมา แหล่งทุนอื่น ๆ ไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 26.0) และทุนตนเอง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.0)

ตารางที่ 4.9 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาดูงาน (N = 134)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน		
1 ครั้ง	80	59.7
2 ครั้ง	38	28.4
3 ครั้ง	15	11.2
4 ครั้ง	1	0.7
หัวข้อ		
การบริหาร	77	57.5
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	3	2.2
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ	1	0.7
การบริการและเผยแพร่	33	24.6
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	4	3.0
สถาบันที่จัด		
ในประเทศ	133	99.3
สถาบันการศึกษา	133	99.3
สมาคมวิชาชีพ	3	2.2
หน่วยงานภาครัฐ	1	0.7
ต่างประเทศ	23	17.2
เกาหลี	4	3.0
จีน	3	2.2
นอร์เวย์	1	0.7
ฟินแลนด์	1	0.7
มาเลเซีย	5	3.7
รัสเซีย	1	0.7
เวียดนาม	3	2.2
สวีเดน	1	0.7
สิงคโปร์	2	1.5
ฮ่องกง	2	1.5

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลา		
1 วัน	63	47.0
2 วัน	20	14.9
3 วัน	16	11.9
4 วัน	6	4.5
5 วันขึ้นไป	29	21.6
แหล่งทุน		
ตนเอง	0	0.0
สถาบันต้นสังกัด	134	100.0

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.9 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่ศึกษาดูงาน 1 ครั้ง จำนวน 80 คน (ร้อยละ 59.7) รองลงมา 2 ครั้ง จำนวน 38 คน (ร้อยละ 28.4) และน้อยที่สุด คือ 4 ครั้ง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7)

หัวข้อการศึกษาดูงาน บรรณารักษ์ศึกษาดูงานหัวข้อการบริหาร จำนวน 77 คน (ร้อยละ 57.5) รองลงมาการบริการและเผยแพร่ จำนวน 33 คน (ร้อยละ 24.6) และน้อยที่สุด คือ วิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7)

สถาบันที่จัดศึกษาดูงาน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน 133 คน (ร้อยละ 99.3) จัดโดยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 133 คน (ร้อยละ 99.3) รองลงมา สมาคมวิชาชีพ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.2) และน้อยที่สุดหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.7) ส่วนการศึกษาดูงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่ศึกษาดูงาน ประเทศมาเลเซีย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 3.7) รองลงมา ประเทศเกาหลี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.0) และน้อยที่สุด จำนวน 1 คนเท่ากัน ได้แก่ ประเทศนอร์เวย์ ประเทศสวีเดน ประเทศฟินแลนด์ และประเทศรัสเซีย (ร้อยละ 0.7)

ระยะเวลา ส่วนใหญ่ 1 วัน จำนวน 63 คน (ร้อยละ 47.0) รองลงมา 5 วัน จำนวน 29 คน (ร้อยละ 21.6) และน้อยที่สุด 4 วัน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.5)

แหล่งทุนทั้งหมดคือ สถาบันต้นสังกัด จำนวน 134 คน (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 4.10 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการหมุนเวียนงาน (N = 87)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการหมุนเวียนงาน	จำนวน	ร้อยละ
งานเดิม		
งานบริหาร	10	14.5
งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	15	17.2
งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ	30	34.5
งานบริการผู้ใช้	28	32.2
งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	4	4.6
งานวารสารและหนังสือพิมพ์	17	19.5
งานสื่อโสตทัศน	9	10.3
งานเทคโนโลยีสารสนเทศ	2	2.3
งานจดหมายเหตุ	1	1.6
งานใหม่		
งานบริหาร	7	8.1
งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	21	24.1
งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ	14	16.1
งานบริการผู้ใช้	34	39.1
งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	4	4.6
งานวารสารและหนังสือพิมพ์	17	19.5
งานสื่อโสตทัศน	6	6.9
งานเทคโนโลยีสารสนเทศ	2	2.3
งานจดหมายเหตุ	3	3.5
การปฐมนิเทศในงานที่หมุนเวียน		
เคยเข้ารับการปฐมนิเทศในงาน	22	100.0
ไม่เคยเข้ารับการปฐมนิเทศในงาน	196	89.9
หัวข้อ		
การบริหาร	5	22.7
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ	7	31.8
การบริการและเผยแพร่	9	40.9
การสงวนรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ	1	4.5
การวิจัย	1	4.5

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการหมุนเวียนงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลา		
1 วัน	12	54.6
2 วัน	5	22.7
3 วัน	2	9.1
มากกว่า 5 วันขึ้นไป	5	22.7

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.10 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการหมุนเวียนงาน จำนวน 87 คน (ร้อยละ 39.9) งานเดิมของบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ ได้แก่ งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 34.5) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกันคือ งานบริการผู้ใช้ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 32.2) และน้อยที่สุดงานจัดหาหมายเหตุ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.6)

งานใหม่ที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับการหมุนเวียน ได้แก่ งานบริการผู้ใช้ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 39.1) รองลงมา งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 24.1) และน้อยที่สุดงานเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.3)

การปฐมนิเทศในงาน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการปฐมนิเทศในงานที่หมุนเวียนใหม่ จำนวน 196 คน (ร้อยละ 89.9) และส่วนน้อยเคยเข้ารับการปฐมนิเทศในงาน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 10.1)

หัวข้อการปฐมนิเทศในงาน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่หมุนเวียนงาน การบริการและเผยแพร่ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 40.9) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกัน คือ การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 31.8) และน้อยที่สุด คือ การจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ การสงวนรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ และการวิจัย จำนวน 1 คนเท่ากัน (ร้อยละ 4.5)

ระยะเวลา ส่วนใหญ่ 1 วัน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 54.6) รองลงมาในจำนวนเท่ากัน คือ 2 วัน และ 5 วันขึ้นไป จำนวน 5 คน (ร้อยละ 22.7) และน้อยที่สุด 3 วัน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 9.1)

ตารางที่ 4.11 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน (N = 97)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับคำปรึกษาแนะนำ	97	44.5
งานบริหาร	5	5.2
งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	32	33.0
งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ	26	26.8
งานบริการผู้ใช้	32	33.0
งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	2	2.1
งานวารสารและหนังสือพิมพ์	17	17.5
งานสื่อโสตทัศน	5	5.2
งานเทคโนโลยีสารสนเทศ	4	4.1
งานจดหมายเหตุ	2	2.1
ให้คำปรึกษาแนะนำหรือเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น	96	44.0
งานบริหาร	9	9.4
งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	23	24.0
งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ	26	27.1
งานบริการผู้ใช้	29	30.2
งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	1	1.0
งานวารสารและหนังสือพิมพ์	13	13.5
งานสื่อโสตทัศน	3	3.1
งานเทคโนโลยีสารสนเทศ	8	8.3
งานจดหมายเหตุ	2	2.1

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.11 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ เคยได้รับคำปรึกษาแนะนำ จำนวน 97 คน (ร้อยละ 44.5) และให้คำปรึกษาแนะนำหรือเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น จำนวน 96 คน (ร้อยละ 44.0)

งานที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยได้รับคำปรึกษาแนะนำด้วยระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน คือ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และงานบริการผู้ใช้ จำนวนเท่ากัน 32 คน (ร้อยละ 33.0) รองลงมา

งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 26.8) และน้อยที่สุดงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.1)

งานที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น ได้แก่ งานบริการผู้ใช้ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 30.2) รองลงมาในจำนวนใกล้เคียงกัน งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 27.1) และน้อยที่สุด งานจดหมายเหตุ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.1)

ตารางที่ 4.12 การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ (N = 17)

การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	17	7.8
ไม่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพฯ	201	92.2
รวม	218	100

ตารางที่ 4.12 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ผู้เป็นสมาชิก จำนวน 201 (ร้อยละ 92.2) โดยเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 7.8)

ตารางที่ 4.13 การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ (N = 6)

การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	6	2.8
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	4	1.9
คณะทำงานเครือข่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา	1	0.5
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	1	0.5
ไม่เป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	212	97.2
รวม	218	100

ตารางที่ 4.13 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 212 คน (ร้อยละ 97.2) และเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 6 คน

(ร้อยละ 2.8) โดยเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.83)

ตารางที่ 4.14 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาต่อ (N = 61)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	2	3.3
สาขาสารสนเทศศาสตร์	2	3.3
ปริญญาโท	59	96.7
สาขาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์	52	88.1
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ /เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	3	5.1
สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	1	1.7
สาขาการจัดการทั่วไป	2	3.4
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา	1	1.7
แหล่งทุน		
ตนเอง	26	42.6
หน่วยงานต้นสังกัด	35	57.4
รวม	61	100

ตารางที่ 4.14 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการศึกษาต่อ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 28.0) ส่วนใหญ่ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ จำนวน 52 คน (ร้อยละ 88.1) รองลงมา สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ/เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 5.1) และน้อยที่สุดในจำนวนเท่ากัน คือ สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จำนวนสาขาละ 1 คน (ร้อยละ 1.7)

แหล่งทุน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับทุนจากสถาบันต้นสังกัด จำนวน 35 คน (ร้อยละ 57.4) และทุนตนเอง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 42.6)

ตารางที่ 4.15 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการเป็นวิทยากร (N = 76)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการเป็นวิทยากร	จำนวน	ร้อยละ
หัวข้อ		
การบริหาร	3	3.9
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	4	5.3
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดทำรายการ	6	7.9
การบริการและเผยแพร่	28	36.8
การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ	42	55.3
การสงวนรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ	4	5.3
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	6	7.9
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	2	2.6
การสอนผู้ใช้	9	11.8
สถาบันที่จัด		
สถาบันการศึกษา	103	99.0
หน่วยงานภาครัฐ	1	1.0
ระยะเวลา		
1 วัน	64	84.2
2 วัน	23	30.3
3 วัน	6	7.9
4 วัน	3	4.0
5 วันขึ้นไป	8	10.5

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.15 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยเป็นวิทยากร จำนวน 76 คน (ร้อยละ 34.9) เป็นวิทยากรบรรยาย หัวข้อ เรื่อง การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 55.3) รองลงมาการบริการและเผยแพร่ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 36.8) และน้อยที่สุดการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2.6)

สถาบันที่จัด ส่วนใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 103 คน (ร้อยละ 99.0) และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.0)

ระยะเวลา ส่วนใหญ่ 1 วัน จำนวน 64 คน (ร้อยละ 84.2) รองลงมา 2 วัน จำนวน 23 คน (ร้อยละ 30.3) และน้อยที่สุด 4 วัน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.0)

ตารางที่ 4.16 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการผลิตผลงานทางวิชาการ (N = 37)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการผลิตผลงานทางวิชาการ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของผลงานทางวิชาการ		
บทความทางวิชาการ	2	0.9
บทความวิจัย	12	5.5
คู่มือ	29	13.3
งานวิจัย	31	14.2
หัวหน้าโครงการ	16	51.6
ผู้ร่วมโครงการ	15	48.4
แหล่งทุน		
ตนเอง	1	3.2
สถาบันต้นสังกัด	27	87.1
หน่วยงานภาครัฐ	3	9.7

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.16 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวน 37 คน (ร้อยละ 17.0) ส่วนใหญ่ผลิตงานวิจัย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.2) โดยเป็นหัวหน้าโครงการ และผู้ร่วมโครงการจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 51.6) และจำนวน 15 คน (ร้อยละ 48.4) ผลงานทางวิชาการรองลงมาคือ คู่มือ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.3) และน้อยที่สุดคือ บทความทางวิชาการ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.9)

แหล่งทุน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้รับทุนจากสถาบันต้นสังกัด จำนวน 27 คน (ร้อยละ 87.1) รองลงมา หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 9.7) และน้อยที่สุด ทุนตนเอง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.2)

ตารางที่ 4.17 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการจัดการความรู้ในองค์กร (N = 75)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการจัดการความรู้ในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
หัวข้อ		
การบริหาร	45	60.0
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	1	1.3
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดทำรายการ	4	5.3
การบริการและเผยแพร่	14	18.7
การจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ	2	2.7
การสงวนรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ	7	9.3
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	9	12.0
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	2	2.7
ระยะเวลา		
1 วัน	63	84.0
2 วัน	6	8.0
3 วัน	3	4.0
5 วันขึ้นไป	12	16.0

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.17 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการจัดการความรู้ในองค์กร จำนวน 75 คน (ร้อยละ 34.4) ส่วนใหญ่จัดการความรู้ในหัวข้อเรื่อง การบริหาร จำนวน 45 คน (ร้อยละ 60.0) รองลงมาการบริการและเผยแพร่ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 18.7) และน้อยที่สุด การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.3)

ระยะเวลา ส่วนใหญ่ 1 วัน จำนวน 63 คน (ร้อยละ 84.0) รองลงมา 5 วันขึ้นไป จำนวน 12 คน (ร้อยละ 16.0) และน้อยที่สุด 3 วัน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.0)

ตารางที่ 4.18 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการเรียนรู้ออนไลน์ (N = 20)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการเรียนรู้ออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบบทเรียนออนไลน์ (e-Learning)		
การบริหาร	9	50.0
การบริการและเผยแพร่	6	33.3
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด	4	22.2
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	4	22.2
สถาบันที่จัด		
สถาบันอุดมศึกษา	5	27.8
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	1	5.6
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)	16	88.5
หน่วยงานภาคเอกชน	1	5.6
ระยะเวลา		
3 ชั่วโมง	16	88.5
1 วัน	6	33.3
5 วันขึ้นไป	1	5.6
แหล่งทุน		
ตนเอง	1	5.6
สถาบันต้นสังกัด	4	22.2
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	18	100.0
รูปแบบสัมมนาออนไลน์		
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ	1	33.3
การสอนผู้ใช้	2	66.7
สถาบันที่จัด		
สถาบันอุดมศึกษา	3	100
ระยะเวลา		
1 วัน	1	33.3
2 วัน	2	66.7
แหล่งทุน		
ตนเอง	0	0.0
สถาบันต้นสังกัด	3	100.0

* หมายถึง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.18 พบว่า บรรณารักษ์ที่เคยเรียนรู้ออนไลน์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.2) ส่วนใหญ่ศึกษารูปแบบบทเรียนออนไลน์ (e-Learning) หัวข้อการบริหาร จำนวน 9 คน (ร้อยละ 50.0) รองลงมา การบริการและเผยแพร่ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 33.3) และน้อยที่สุดจำนวนเท่ากัน คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด และการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.2) สถาบันที่จัด ส่วนใหญ่จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) จำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.5) รองลงมา สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน (ร้อยละ 27.8) และน้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน คือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.6) ระยะเวลา ส่วนใหญ่ 3 ชั่วโมง จำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.5) รองลงมา 1 วัน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 33.3) และน้อยที่สุด 5 วันขึ้นไป จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.6) โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 100) รองลงมา สถาบันต้นสังกัด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.2) และน้อยที่สุด ออกค่าใช้จ่ายเอง จำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.6)

บรรณารักษ์ที่เข้าร่วมสัมมนาออนไลน์ ร่วมกิจกรรมหัวข้อการสอนผู้ใช้ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 66.7) และการวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดระบบ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 33.3) จัดโดย สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 100) ระยะเวลา 2 วัน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 66.7) และ 1 วัน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 33.3) แหล่งทุนทั้งหมด คือ สถาบันต้นสังกัด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 4.19 การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (N = 198)

การพัฒนาทางวิชาชีพด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	198	90.8
เฟสบุ๊ก (Facebook)	192	88.1
ทวิตเตอร์ (Twitter)	16	7.3
วิกิ (Wiki)	29	13.3
บล็อก (Blog)	47	21.6
การส่งข้อความโต้ตอบแบบทันที (Instant Messaging)	28	12.8
การติดป้ายกำกับ (Tagging)	4	1.8
ไม่เคย	20	9.2
รวม	218	100

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.19 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ที่เคยใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการพัฒนาทางวิชาชีพ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) และส่วนน้อยไม่เคยใช้ในการพัฒนาทางวิชาชีพ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.2) โดยการใช้เฟสบุ๊ก (Facebook) จำนวน 192 คน (ร้อยละ 88.1) รองลงมาคือ บล็อก (Blog)) จำนวน 47 คน (ร้อยละ 21.1) และน้อยที่สุดคือ การติดป้ายกำกับ (Tagging) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.8)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารของสำนักวิทยบริการฯ ด้านส่วนบุคคลและด้านสถาบันที่จัด ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารของสำนักวิทยบริการฯ ต้นสังกัด			
นโยบาย วิสัยทัศน์	3.16	1.00	ปานกลาง
งบประมาณ	3.48	1.03	ปานกลาง
ผู้ปฏิบัติงานแทน	3.29	0.99	ปานกลาง
เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	3.33	0.96	ปานกลาง
การสนับสนุนจากผู้บริหาร	3.24	1.06	ปานกลาง
ผลรวม	3.16	0.99	ปานกลาง
2. ด้านส่วนบุคคล			
ภาระงานประจำ	3.21	1.09	ปานกลาง
ภาระครอบครัว	2.69	1.10	ปานกลาง
เงินทุนสนับสนุน (ในกิจกรรมที่ต้องใช้เงินสนับสนุน)	3.43	1.00	ปานกลาง
แรงจูงใจ	3.29	0.94	ปานกลาง
ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	3.56	1.00	มาก
สมรรถนะด้านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.19	0.96	ปานกลาง
ข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรม	3.16	0.89	ปานกลาง
สุขภาพ	2.56	1.14	ปานกลาง
ผลรวม	3.21	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านสถาบันที่จัด			
ความน่าเชื่อถือของสถาบันที่จัด	3.01	0.97	ปานกลาง
หัวข้อที่จัด	3.05	0.92	ปานกลาง
ระยะเวลาการจัดกิจกรรม	3.06	0.91	ปานกลาง
ค่าลงทะเบียน	3.27	0.94	ปานกลาง
สถานที่จัด	3.13	0.91	ปานกลาง
ผลรวม	3.01	0.97	ปานกลาง
ผลรวมทุกด้าน	3.13	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4.20 พบว่า บรรณารักษ์มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพ โดยรวมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยมีความเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก คือ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเป็นรายการเดียวที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมาได้ระดับปานกลาง ได้แก่ งบประมาณ ($\bar{X} = 3.48$) และเงินทุนสนับสนุน (ในกิจกรรมที่ต้องใช้เงินสนับสนุน) ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรคที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ระดับ ปานกลาง คือ สุขภาพ ($\bar{X} = 2.56$)

**ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ**

ความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพครอบคลุม ความต้องการด้านรูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพ หัวข้อที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ และสถาบันที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ ดังตารางที่ 4.21 - 4.23

ตารางที่ 4.21 ความต้องการด้านรูปแบบพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ (N = 218)

รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การประชุม / สัมมนาทางวิชาการ	4.00	0.77	มาก
การฝึกอบรม	4.12	0.69	มาก
การศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง	4.20	0.69	มาก
การหมุนเวียนงาน	3.42	0.81	ปานกลาง
ระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน	3.52	0.80	มาก
การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ/	3.39	0.88	ปานกลาง
การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/ สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ	3.31	0.92	ปานกลาง
การศึกษาต่อ	3.81	0.90	มาก
การเป็นวิทยากร	3.36	0.87	ปานกลาง
การผลิตผลงานทางวิชาการ	3.34	0.94	ปานกลาง
การจัดการความรู้ในองค์กร	3.61	0.76	มาก
การเรียนรู้ออนไลน์			
การเรียนบทเรียนออนไลน์	3.51	0.76	มาก
การสัมมนาออนไลน์	3.44	0.76	ปานกลาง
การประชุมออนไลน์	3.40	0.76	ปานกลาง
การสร้างใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.47	0.81	ปานกลาง
รวม	3.74	0.64	มาก

ตารางที่ 4.21 พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทางวิชาชีพโดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยรูปแบบที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.12$) และการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.00$) กิจกรรมที่บรรณารักษ์ ต้องการเข้าร่วมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของระดับมาก คือ การเรียนรู้ออนไลน์ ($\bar{X} = 3.51$)

ตารางที่ 4.22 หัวข้อที่บรรณารักษ์ต้องการพัฒนาทางวิชาชีพ (N = 218)

หัวข้อที่บรรณารักษ์ต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การบริหาร			
การวางแผนกลยุทธ์	3.58	0.85	มาก
ภาวะผู้นำและการจัดการ	3.64	0.85	มาก
การบริหารการเปลี่ยนแปลง	3.66	0.84	มาก
การประกันคุณภาพการศึกษา	3.67	0.77	มาก
ผลรวม	3.58	0.85	มาก
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ			
การคัดเลือก/จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	3.98	0.77	มาก
การพัฒนา/สร้างคอลเล็กชันดิจิทัล	3.91	0.75	มาก
การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ	3.91	0.73	มาก
ผลรวม	3.98	0.77	มาก
การวิเคราะห์หมวดหมู่และการจัดทำรายการ			
การวิเคราะห์หมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ	4.00	0.82	มาก
การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ	3.98	0.80	มาก
ผลรวม	4.00	0.81	มาก
การบริการและเผยแพร่			
การบริการสารสนเทศเชิงรุก	4.08	0.78	มาก
การบริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้า	4.06	0.76	มาก
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศและส่งเสริมการเรียนรู้	4.10	0.73	มาก
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	4.05	0.73	มาก
การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	4.00	0.75	มาก
ผลรวม	4.08	0.78	มาก

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

หัวข้อที่บรรณารักษ์ต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ			
มาตรฐานการจัดโครงสร้างสารสนเทศและการค้นคืน	4.08	0.74	มาก
การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศในรูปดิจิทัล	4.11	0.72	มาก
การค้นคืนสารสนเทศทางเว็บ	4.06	0.76	มาก
ผลรวม	4.08	0.74	มาก
การสงวนรักษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ			
การอนุรักษ์ทรัพยากรสารสนเทศ	3.93	0.80	มาก
การสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศในรูปดิจิทัล	3.90	0.80	มาก
ผลรวม	3.93	0.81	มาก
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด			
การพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล	4.10	0.76	มาก
การพัฒนาเว็บไซต์	4.04	0.79	มาก
แอปพลิเคชันในงานบริการ	4.05	0.80	มาก
ผลรวม	4.10	0.76	มาก
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์			
การสื่อสารในงานสารสนเทศ	4.05	0.74	มาก
การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์	4.06	0.76	มาก
การตลาด/การบริหารลูกค้าสัมพันธ์	4.00	0.80	มาก
ผลรวม	4.05	0.74	มาก
การสอนผู้ใช้			
การสอนการรู้สารสนเทศ	3.90	0.82	มาก
การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ (e-Learning)	3.80	0.80	มาก
การจัดทำสื่อการสอน	3.73	0.86	มาก
ผลรวม	3.90	0.82	มาก
การวิจัย			
การพัฒนาโครงการวิจัย	3.75	0.85	มาก
การออกแบบการวิจัย	3.72	0.84	มาก
การใช้สถิติเพื่อการวิจัย	3.76	0.83	มาก
การเขียนและการเผยแพร่ผลงานวิจัย	3.76	0.86	มาก
ผลรวม	3.75	0.85	มาก
ผลรวมทุกด้าน	3.95	0.79	มาก

ตารางที่ 4.22 บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพในหัวข้อต่าง ๆ โดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหัวข้อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การบริการและเผยแพร่ และการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.08$) หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของระดับมาก คือ การบริหาร ($\bar{X} = 3.58$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศในรูปดิจิทัล ($\bar{X} = 4.11$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศและส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล ($\bar{X} = 4.10$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของระดับมาก คือ การวางแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.58$)

ตารางที่ 4.23 สถาบันที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาทางวิชาชีพ (N = 218)

สถาบันที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาทางวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันอุดมศึกษา	59	27.1
สมาคมวิชาชีพ	46	21.1
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	42	19.3
สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย	2	0.9
ภาครัฐ	29	13.3
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	14	6.4
หอสมุดแห่งชาติ	6	2.8
กระทรวงศึกษาธิการ	3	1.4
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	2	0.9
อื่น ๆ	3	1.4
ภาคเอกชน	24	11.0
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	3	1.4
อุทยานการเรียนรู้ TK PARK	12	5.5
ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC)	4	1.8
Museum Siam	2	0.9
อื่น ๆ	3	1.4

* หมายถึง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.23 พบว่า สถาบันที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 59 คน (ร้อยละ 27.1) รองลงมาสมาคมวิชาชีพ จำนวน 46 คน (ร้อยละ 21.1) โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีจำนวนสูงสุด 42 คน (ร้อยละ 19.3) ภาครัฐ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.3) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีจำนวนสูงสุด 14 คน (ร้อยละ 6.4) และน้อยที่สุด ภาคเอกชน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 11.0) โดยอุทยานการเรียนรู้ TK PARK มีจำนวนสูงสุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 5.5)

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีดังนี้

5.1 ร่างแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้พัฒนาร่างแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากการปริทัศน์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาทางวิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพ และความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์

ร่างแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) รูปแบบการพัฒนา ประกอบด้วย (1) การศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง (2) การฝึกอบรม (3) การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ (4) การศึกษาต่อ (5) การจัดการความรู้ในองค์กร (6) ระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน (7) การเรียนรู้ออนไลน์ (8) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (9) การสัมมนาออนไลน์ (10) การหมุนเวียนงาน (11) การประชุมออนไลน์ (12) การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ (13) การเป็นวิทยากร (14) การผลิตผลงานวิชาการ (15) การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์การ/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ

2) หัวข้อการพัฒนา ประกอบด้วย (1) การใช้ภาษาต่างประเทศ (2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (3) การจัดกิจกรรมการใช้สารสนเทศและส่งเสริมการเรียนรู้ (4) มาตรฐานการจัดโครงสร้างสารสนเทศและการสืบค้น (5) การบริการสารสนเทศเชิงรุก (6) การค้นคืนสารสนเทศทางเว็บ (7) การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (8) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (9) แอปพลิเคชัน ในงานบริการ (10) การสื่อสารในงานสารสนเทศ

3) สถาบันที่จัด ประกอบด้วย (1) สถาบันอุดมศึกษา (2) สมาคม/องค์กรทางวิชาชีพ (3) หน่วยงานภาครัฐ (4) หน่วยงานภาคเอกชน

4) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- (1) บทบาทของบรรณารักษ์
- (2) บทบาทผู้บริหารห้องสมุด
- (3) บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา

(4) บทบาทของสมาคม/องค์กรวิชาชีพ

(5) ผลลัพธ์จากการพัฒนาต่อบรรณารักษ์ และต่อผู้บริหาร/องค์กร

ผู้วิจัยได้นำร่างแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่จัดทำขึ้น นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาชีพ จำนวน 10 คน พิจารณาความเหมาะสมของร่างแนวทางในประเด็นภาพรวม รูปแบบการพัฒนา หัวข้อการพัฒนา สถาบันที่จัด และบทบาทผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.84 ($IOC = 0.84$) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($IOC = 0.5$)

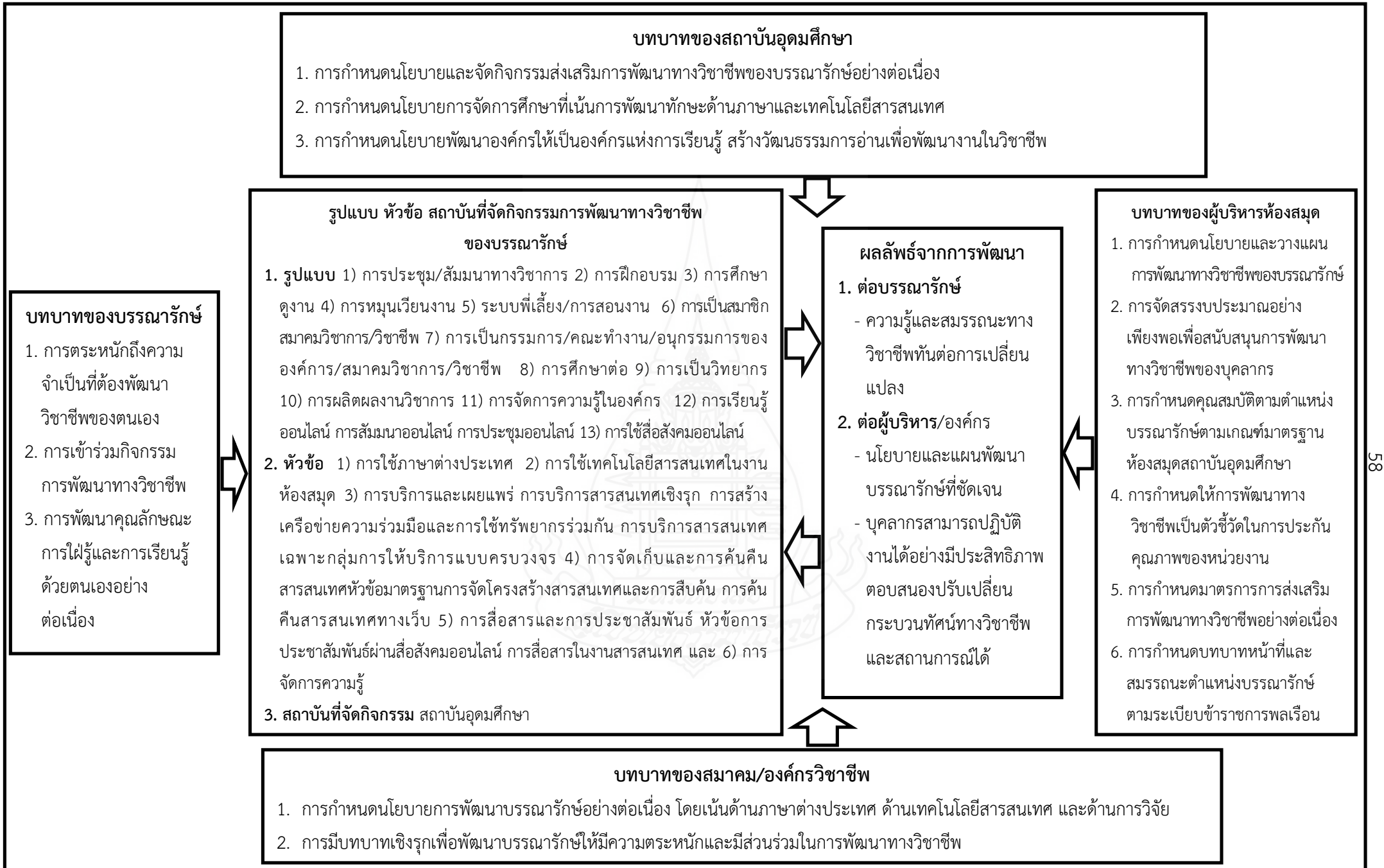
นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ จากคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาประกอบการทำแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สรุปความคิดเห็น ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนา ควรเพิ่มความหมายหรือยกตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ ระบุว่าเป็นการประชุมสัมมนาวิชาการ/วิชาชีพออนไลน์ หรืออาจใช้ว่าเป็นการประชุมทางไกล ระบุเป็นภายในประเทศ และต่างประเทศ แล้วจึงแบ่งตามประเภทสถาบันที่จัด
2. หัวข้อการพัฒนา ควรเพิ่มเติม การบริการสารสนเทศเฉพาะกลุ่ม เช่น คนพิการ/ผู้สูงอายุ/เด็ก การให้บริการแบบครบวงจร การจัดการความรู้
3. บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพในหน่วยงานของตนเอง เพิ่มบทบาทผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาทางวิชาชีพของบุคลากร บทบาทของสถาบันการศึกษา
4. บทบาทของสมาคม/องค์กรวิชาชีพ เพิ่มให้ครอบคลุมสมรรถนะที่จำเป็นในวิชาชีพทุกด้าน

5.2 แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นำเสนอแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ โดยเน้นบทบาทผู้เกี่ยวข้องคือ สถาบันอุดมศึกษา สมาคม/องค์กรวิชาชีพ ผู้บริหารห้องสมุด และบรรณารักษ์ ปรากฏดังภาพที่ 5.1

แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาพที่ 4.1 แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ